

मा शुचः पुरुषव्याघ्र कालस्य गतिरीदृशी ।
 तद्विधा हि न शोचन्ति सत्त्ववन्तो मनस्विनः ॥ १० ॥
 सर्वे क्षयात्ता निचयाः पतनात्ताः समुच्छ्रयाः ।
 संयोगाश्च वियोगात्ता मरणान्तं च जीवितं ॥ ११ ॥
 शक्तस्त्वमात्मनात्मानं नियतुं मनसा मनः ।
 लोकान् सर्वांश्च काकुत्स्थ किं पुनर्दुःखमात्मनः ॥ १२ ॥
 नेदृशेषु विमुह्यन्ति स्थानेषु पुरुषर्षभाः ।
 तद्विधाः सत्यसंपन्ना राजन्नुत्तमबुद्धयः ॥ १३ ॥
 अपवादश्च किल ते पुनरेष्यति राघव ।
 यदर्थं मैथिली त्यक्ता ह्यपवादकृते भये ॥ १४ ॥
 स त्वं पुरुषशार्दूल धैर्येण सुसमाकृतः ।
 त्यजेमां दुर्बलां बुद्धिं संतापं मा कृथाः प्रभो ॥ १५ ॥
 एवमुक्तस्तु काकुत्स्थो लक्ष्मणेन महात्मना ।
 उवाच परया प्रीत्या सौमित्रिं मित्रवत्सलं ॥ १६ ॥
 एवमेतन्नरश्रेष्ठ यथा वदसि लक्ष्मण ।
 परितुष्टोऽस्मि ते सौम्य वाक्यैरद्भुतदर्शनैः ॥ १७ ॥
 निवृत्तिश्चागता वीर संतापश्च निराकृतः ।
 तद्वाक्यैर्मधुरैरेभिरनुनीतोऽस्मि लक्ष्मण ॥ १८ ॥

इत्युत्तरकाण्डे रामाश्वासनं नाम

चतुःपञ्चाशः सर्गः ॥